

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО
ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР**

29 жовтня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 340.12.

МАСЛІЙ Н.О., магістрант

Науковий керівник – **БРОВКО Н.І.**, д-р юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕХАНІЗМ ТА ГАРАНТІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

У статті висвітлено особливості механізму реалізації екологічних прав громадян. Визначено його складові та наголошено на гарантіях реалізації екологічних прав громадян. Наголошено, що конституційні гарантії забезпечення екологічних прав повинні орієнтиром екологічного законодавства України у контексті практичних механізмів застосування і реалізації екологічних прав.

Ключові слова: права людини, екологічні права, гарантії екологічних прав, реалізація прав, конституційні гарантії.

Складовою системи прав і свобод людини є екологічні права, зокрема право на безпечне для життя і здоров'я довкілля для кожного [1]. Забезпечення і реалізація цього права вимагає його формального закріплення в нормативно-правових актах та дієвого механізму реалізації.

Під механізмом реалізації екологічних прав розуміють систему правових, інституційних, організаційних, соціальних та економічних засобів і процедур, які забезпечують реалізацію, охорону та захист екологічних прав людини. Метою механізму реалізації екологічних прав є забезпечення матеріалізації еколого-правової норми [2, с.25]. Правову основу механізму становлять національне законодавство та міжнародні нормативи. Механізм реалізації виконує правозабезпечувальну, контролюючу, превентивну, відновлювальну, інформаційну функції.

До еколого-правового механізму варто віднести:

1. Природоохоронні норми, які закріплюють базові екологічні імперативні норми та положення.

2. Екологізовані правові норми і нормативи, що конкретизують екологічні нормативи в певній діяльності.

3. Гарантії, необхідні для забезпечення виконання нормативів, на основі економічних, організаційних, санітарно-гігієнічних, контрольних, юридичних, культурно-просвітницьких, правових засобів впливу.

4. Реалізація еколого-правових відносин в процесі застосування певного нормативного акту під впливом факторів, що визначають ефективність еколого-правового припису [4].

Важливим напрямом реалізації екологічних прав на національному рівні є розробка та реалізація державних і регіональних програм охорони довкілля, що передбачено Конституцією України. На їх основі створюються правові норми щодо раціонального і комплексного використання та відтворення природних ресурсів, а також належної охорони довкілля.

Ведучи мову про гарантії реалізації екологічних прав громадян слід розуміти їх як сукупність державно-правових умов і засобів їх здійснення, які здатні забезпечити реалізацію прав і їх надійний захист у разі посягання.

Розрізняють загально-соціальні та спеціальні гарантії прав людини. До загально-соціальних гарантій відносяться економічні, політичні та духовно-моральні гарантії [3]. Система загально-соціальних гарантій незважаючи на її комплексність функціонує не у повних масштабах. Виділимо найважливіші з них.

Гарантії реалізації права на сприятливе навколишнє середовище пов'язані з потребами людини. Стаття 50 Конституції України разом із правом на сприятливе навколишнє середовище визначає й інші права, що перебувають у взаємодії. Мова йде про право на

достовірні інформаційні відомості у сфері екології та право мати доступ до екологічної інформації [1].

На нашу думку, право на достовірну екологічну інформацію є невід'ємним правом кожної людини. Воно включає в себе право вимагати від державних органів, органів місцевого самоврядування, інших суб'єктів актуальну й достовірну інформацію про стан навколишнього середовища [3]. Воно тягне за собою й інше право - на відшкодування шкоди, яке завдане здоров'ю або майну людини внаслідок правопорушення у сфері екології, що є одночасно і правом і гарантією реалізації права на сприятливе навколишнє середовище.

Організаційні гарантії реалізації права на сприятливе навколишнє середовище, включає у себе можливість громадян звертатись в державні органи для захисту порушеного права, використовуючи таку можливість у різних формах.

Окрему увагу слід звернути на конституційні гарантії екологічних прав, які закріплені у ст. ст. 3, 13, 14, 16, 41, 50, 55, 56, 57, 66 Конституції України та які можна поділити на:

1. загальні конституційні гарантії екологічних прав, тобто гарантії, які стосуються забезпечення не лише екологічних, а й інших видів прав (економічних, соціальних, політичних тощо).

2. спеціальні конституційні гарантії екологічних прав, такі що пов'язані із забезпеченням суто екологічних прав

Як підсумок, зазначимо, що конституційні гарантії забезпечення екологічних прав повинні бути свого роду відправною точкою та орієнтиром для розроблення в екологічному законодавстві України відповідних дієвих практичних механізмів для їх реального застосування у практичній сфері. Лише за таких умов гарантії будуть не просто гарантіями на папері, а реальними дієвими і допоміжними важелями для здійснення екологічних прав громадянами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 2006 року №254к/96-ВР URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Бровко Н.І., Терешук М.М. Право на екологічну інформацію як складова конституційного права людини на інформацію. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. Одеса, 2022. № 55. С. 23-26
3. Екологічні права людини: їх реалізація та захист. Офіційний сайт Державної екологічної інспекції України URL: <http://oldversion.dei.gov.ua/>
4. Медведєв К.В. Екологічні права громадян України: гарантії їх судового захисту: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06/ Київ. Нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2018. 214 с.

УДК: 340

ГРОЗА В.С., магістрант

Науковий керівник – **БРОВКО Н.І.**, д-р юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ

У статті розглянуто основні методологічні підходи до дослідження інновацій у сільському господарстві України. Проаналізовано системний, структурно-функціональний, історичний та порівняльний підходи. Визначено значення інноваційних процесів для підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору та сталого розвитку сільських територій. Особливу увагу приділено ролі державної підтримки, інтеграції наукових досягнень і цифровізації у формуванні сучасної аграрної інноваційної політики.

Ключові слова: інновації, сільське господарство, методологія, інноваційна діяльність, сталий розвиток.

Інновації є ключовим чинником розвитку сільського господарства України, адже забезпечують підвищення продуктивності, зниження витрат і формування конкурентних переваг на внутрішньому та зовнішньому ринках [1]. Методологія дослідження інновацій у

ЗМІСТ

Горобінська Є.С., Аргат Я.П. Усиновлення як форма сімейного виховання: правові аспекти.....	3
Ігнатенко І.А., Обіюх Н.М. Право на екологічну безпеку в умовах війни: проблеми та виклики.....	4
Качаненко Л.В., Ломакіна І.Ю. Зміни в регулюванні колективного договору під час воєнного стану в Україні: законодавчі новації та практика.....	6
Качаненко Л.В., Аргат Я.П. Електронна реєстрація шлюбу в Україні: правові та практичні аспекти.....	7
Кушніренко В.В., Макаруч В.В. Принципи сталого розвитку, превентивних заходів та відповідальності забруднювача – аналіз зарубіжного екологічного законодавства.....	8
Литвин А.Л., Сокиринська О.А. Судова практика як джерело права: тенденції в Україні.....	11
Мазуренко Я.О., Мельник В.О. Правове регулювання міжнародної торгівлі та міжнародних розрахунків у сфері агробізнесу.....	12
Маслій Н.О., Бровко Н.І. Механізм та гарантії реалізації екологічних прав громадян.....	14
Гроза В.С., Бровко Н.І. Методологічні підходи до дослідження інновацій у сільському господарстві України.....	15
Мусієць А.А., Ковальчук І.В. Правові аспекти зовнішньоекономічної діяльності України в умовах інтеграції до ЄС.....	16
Мусієць А.А., Линник Т.В. Колізії в регулюванні права на участь в управлінні державними справами та його реалізація.....	17
Овчарук Т.С., Обіюх Н.М. Розвиток системи екологічного менеджменту в законодавстві Європейського Союзу.....	19
Пузир В.О., Аргат Я.П. Правовий механізм захисту прав дитини у сімейному законодавстві України: сучасний стан та перспективи розвитку.....	21
Решетнік А.В., Аргат Я.П. Домашнє насильство в Україні: тенденції змін.....	23
Сергєєв О.В., Пахомова А.О. Правосуб'єктність штучного інтелекту у сфері патентного права: чи може ШІ бути винахідником.....	24
Сердюк В.В., Линник Т.В. Колізії у співвідношенні міжнародних стандартів прав людини та національного Законодавства України.....	26
Сердюк В.В., Ковальчук І.В. Україна у світовій фінансовій системі: сучасні тенденції та виклики.....	27
Слободянюк В.С., Сокиринська О.А. Практичні аспекти застосування апостиса в суді.....	28
Сморода П.О., Линник Т.В. Проблеми реалізації права на освіту в місцях позбавлення волі.....	30
Сморода П.О., Ковальчук І.В. Використання санкцій як інструменту міжнародної економічної політики.....	31
Мусієць А.А., Пахомова А.О. Забезпечення права на справедливий суд в умовах воєнного стану.....	33
Кармазіна Л.С., Малишко І.В. Роль міжнародних фінансових інституцій у післявоєнному відновленні України.....	34
Бойко І.О., Ковальчук І.В. Арбітражні угоди у міжнародному бізнесі: проблеми та перспективи.....	36
Гнатенко Д.Р., Сімакова С.І. Добросовісність громадян у запобіганні корупції в Україні.....	38
Гнатенко Д.Р., Малишко І.В. Роль МВФ та світового банку у підтримці економіки країн, що постраждали від війни.....	40
Сердюк В.В., Настіна О.І. Проблеми та перспективи удосконалення земельного процесуального законодавства України.....	42
Костюк Р.М., Малишко І.В. Співпраця України з міжнародним валютним фондом: досягнення, проблеми та рекомендації.....	43
Блощенко В.І., Настіна О.І. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення: особливості використання та охорони.....	45